

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.67$ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพเรียงอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ $\bar{X} = 3.82$ ด้านความซื่อสัตย์ $\bar{X} = 3.75$ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ $\bar{X} = 3.72$ ด้านบุคลิกภาพที่ดี $\bar{X} = 3.60$ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม $\bar{X} = 3.57$ และด้านคุณธรรมจริยธรรม $\bar{X} = 3.53$ ตามลำดับ

เมื่อจำแนกคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต1ในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพด้านหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.82$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีความสามารถในการกำหนดทิศทางในการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจนสอดคล้องกับยุคสมัยมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ $\bar{X} = 3.88$ มีความสามารถมองเห็นภาพความสำเร็จในอนาคตและมีแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี $\bar{X} = 3.84$ และมีความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป $\bar{X} = 3.83$ ตามลำดับ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.75$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตัว และพวกพ้อง $\bar{X} = 3.89$ ประพฤติตนตรงไปตรงมาไม่คิดคดผู้อื่น $\bar{X} = 3.88$ และยินดีในความสำเร็จของผู้อื่นไม่คิดริษยาหรือกลั่นแกล้ง $\bar{X} = 3.75$ ตามลำดับ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.72$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้มีความสามารถในการคิดพัฒนางานแก้ปัญหา รูปแบบต่าง ๆ ให้ลุล่วงด้วยดี $\bar{X} = 3.73$ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้สมาธิพินิจพิจารณา ความคิดอย่างถี่ถ้วนคิดค้นงาน/กิจกรรมที่หลากหลาย $\bar{X} = 3.73$ และมองการณ์ไกลมีความสามารถในการคิดหลายแง่หลายมุม $\bar{X} = 3.73$ ตามลำดับ

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพด้านบุคลิกภาพที่ดี โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.60$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้มีความสุขเรียบร้อยกิจกรรมยามทิวาจากท่าทางที่แสดงออกเป็นเสน่ห์แก่ผู้พบเห็น $\bar{X} = 3.67$ มีความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างฉับพลันไม่มีจิตใจรวนเร $\bar{X} = 3.60$ และความสงบเสียงรู้จักอดกลั้นรู้จักบังคับใจตนเอง $\bar{X} = 3.58$ ตามลำดับ

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.57$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยใช้ความเห็นพ้องต้องกันโดยใช้เหตุผลและความถูกต้อง $\bar{X} = 3.61$ มอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ $\bar{X} = 3.59$ และเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมการปฏิบัติงานของสถานศึกษา $\bar{X} = 3.57$ ตามลำดับ

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพด้านคุณธรรมจริยธรรม

โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.53$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่การงานแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองหรือพวกพ้องไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม $\bar{X} = 3.55$ ไม่เอาไรต์เอาเปรียบหรือเห็นแก่ได้โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น $\bar{X} = 3.54$ และมีความมุ่งมั่นในการบริหารเพื่อผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ $\bar{X} = 3.53$ ตามลำดับ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความคิดเห็นว่าคุณภาพงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.78$ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักสูตร $\bar{X} = 3.87$ ด้านการจัดการเรียนการสอน $\bar{X} = 3.84$ ด้านการนิเทศภายใน $\bar{X} = 3.74$ และด้านการวัดผลประเมินผล $\bar{X} = 3.67$ ตามลำดับ

เมื่อจำแนกคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความคิดเห็นว่าคุณภาพงานวิชาการ ด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.87$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้สถานศึกษาของท่านได้ศึกษาวิจัยพัฒนาหลักสูตรได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน $\bar{X} = 3.93$ สถานศึกษาของท่านจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นได้สอดคล้องกับกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา $\bar{X} = 3.91$ และสถานศึกษาของท่านจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมได้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน $\bar{X} = 3.88$ ตามลำดับ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความคิดเห็นว่าคุณภาพงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.84$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้สถานศึกษาของท่านจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้สอดคล้องกับความสนใจและสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน $\bar{X} = 3.99$ สถานศึกษาของท่านจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน $\bar{X} = 3.89$ สถานศึกษาของท่านจัดการเรียนการสอนได้สัมพันธ์เชื่อมโยงและบูรณาการกันทั้งภายในกลุ่มสาระการ $\bar{X} = 3.70$ และสถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านสถานที่อุปกรณ์เครื่องมือ

เครื่องใช้และห้องพิเศษเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เรียนรู้และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ $\bar{X} = 3.70$ ตามลำดับ

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความคิดเห็นว่าคุณภาพงานวิชาการ ด้านการนิเทศภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.74$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้สถานศึกษาของท่านมีการนิเทศภายในโดยการปฏิบัติอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนการปฏิบัติงานชัดเจนและต่อเนื่อง $\bar{X} = 3.80$ สถานศึกษาของท่านการนิเทศภายในที่มีบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยยอมรับในความคิดเห็นซึ่งกันและกันยอมรับในบทบาทหน้าที่ของผู้ร่วมงานและภารกิจที่กำหนดร่วมกัน $\bar{X} = 3.75$ และสถานศึกษาของท่านมีการนิเทศภายในที่สามารถพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีความรู้สึภาคภูมิใจในการเป็นอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้และความสามารถและสามารถที่จะพัฒนาได้ $\bar{X} = 3.73$ ตามลำดับ

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความคิดเห็นว่าคุณภาพงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.67$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้สถานศึกษาของท่านมีการวัดผลประเมินผลการศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสมมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพตามระเบียบวัดและประเมินผลของสถานศึกษา $\bar{X} = 3.73$ สถานศึกษาของท่านดำเนินการวัดและประเมินผลโดยมีการจัดการเป็นระบบและกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้ $\bar{X} = 3.72$ และสถานศึกษาของท่านมีการวัดผลประเมินผลการศึกษาสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร $\bar{X} = 3.65$ ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพกับคุณภาพงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงเมื่อ พิจารณารายด้านพบว่า

ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพกับคุณภาพงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยสามารถเรียงลำดับความสัมพันธ์กันสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์กับด้านหลักสูตร ($r = .944$)

ด้านความซื่อสัตย์กับการจัดการเรียนการสอน ($r = .914$) และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กับด้านการนิเทศภายใน ($r = .931$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับความสัมพันธ์ต่ำสุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการนิเทศภายใน ($r = .469$) ด้านความคิดสร้างสรรค์กับการจัดการเรียนการสอน ($r = .533$) และด้านความซื่อสัตย์กับการนิเทศภายใน ($r = .551$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมากซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ กิตติภักข์ กนกธาดาสกุล (2546 : 153) ที่ศึกษาลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามทัศนคติของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ถวัลย์ หงษ์ไทย (2546 : 119) ที่ศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิพบว่า โดยรวมทุกด้านครูผู้สอนมีทัศนคติต่อสภาพความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายการปฏิรูปการศึกษาเพื่อมุ่งหวังให้โรงเรียนจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้เสียกับการจัดการศึกษาโดยในปีพ.ศ. 2540 ครูสภาได้ทำการวิจัยและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาเพื่อที่จะนำผู้บริหารการศึกษาไปสู่ผู้บริหารมืออาชีพได้ถึง 12 มาตรฐาน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างจริงจังจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นมีจิตสำนึกและมีความตระหนักที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาในระดับสูงโดยการวิจัยครั้งนี้พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับ อำนวย วีรวรรณ (วันทนา เมืองจันทร์, 2545 : 5) กล่าวว่า “คุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารและผู้นำที่ประสบความสำเร็จก็คือวิสัยทัศน์ซึ่งจะช่วยให้คาดคะเนและใช้

ประโยชน์จากการคาดคะเนได้ดีกว่าผู้อื่นจากการที่มองเห็นอนาคตได้ชัดเจนทำให้สามารถเตรียมการแก้ปัญหาและเตรียมการดำเนินการอย่างได้ผลมิใช่คอยแต่แก้ปัญหาอย่างเดียวจะต้องมีความกล้าในการตัดสินใจอย่างทันที่เพราะการเปลี่ยนแปลงทุกอย่างต้องมีความเสี่ยงแต่ถ้าเราสามารถคาดคะเนล่วงหน้าความเสี่ยงจะน้อยผลดีมีมาก” รองลงมาได้แก่ด้านความซื่อสัตย์ซึ่งสอดคล้องกับ สุวัฒน์ ช่างเหล็ก (2545 : 42 - 43) ได้แสดงทัศนะไว้ว่าคุณลักษณะของผู้บริหารองค์กรไทยมีทั้งหมด 20 ข้อ สำหรับลำดับแรก คือ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ (Sincerity) สอดคล้องกับ โจเซฟ เบลส และ เพจจี (Joseph Blasé and Peggy C, Kirby, 1999 ; อ้างถึงใน กรมวิชาการสถาบันการพลหนังสือ, 2545 :141-142) ได้วิจัยระหว่าง ค.ศ. 1989-1990 เพื่อสำรวจยุทธวิธีที่ครูใหญ่ใช้ในการสร้างอิทธิพลเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวครูผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูประจำการ 1,200 คน ผลวิจัย พบว่า บุคลิกภาพของครูใหญ่ที่มีประสิทธิภาพจะมีลักษณะเด่น 3 ประการคือหนึ่งความซื่อสัตย์สองการมองโลกในแง่ดีสามความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นนอกจากนี้ครูใหญ่ที่มีประสิทธิภาพจะเป็นตัวอย่างและต้นแบบของพฤติกรรมที่ครูใหญ่ต้องการให้ครูเป็นครูใหญ่ที่มีประสิทธิภาพจะเป็นที่รักใคร่และนับถือของครู

ดังนั้นสรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้มีการพัฒนาตนเองพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างจริงจังจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นมีจิตสำนึกและมีความตระหนักที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีคุณภาพงานวิชาการอยู่ในระดับมากซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ อนันต์ บุญแต่ง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณภาพงานวิชาการที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 5 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพนั้นสิ่งแรกก็คือการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพก่อนเพราะงานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ มิลเลอร์ (Miller, 1996 ; อ้างถึงใน อนันต์ บุญแต่ง, 2545 : 96) ซึ่งกล่าวว่าเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับถือได้ว่างานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนโรงเรียนจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับงานวิชาการถ้าฝ่ายวิชาการอ่อนฝ่ายอื่น ๆ ก็จะอ่อนตามและสอดคล้องกับ ฉัตรชัย อรุณนันท์ (อนันต์ บุญแต่ง, 2545 : 97) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยตรงโดยครอบคลุมถึงการใช้

หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนการวัดผลและประเมินการศึกษางานวิชาการดังกล่าวนี้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเป็นอันดับแรกเพราะภารกิจของสถานศึกษาคือการให้บริการทางวิชาการ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการการทำงานร่วมกับครูให้คำแนะนำครูในด้านการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการโดยสามารถบริหารงานด้านหลักสูตรได้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนมีการพัฒนาหลักสูตรได้ทันสมัยสอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงและมีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมีการจัดสภาพแวดล้อมได้เอื้อต่อการเรียนรู้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบมีการวัดผลประเมินผลการศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสมและสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้จึงทำให้งานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1 คุณภาพงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งน่าจะเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 53 ได้กำหนดให้ผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาจะปฏิบัติหน้าที่ได้จะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการบริหารการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่องค์กรวิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา กำหนดซึ่งจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพชั้นสูงแน่นอนนั่นคือจะต้องเป็นผู้บริหารการศึกษามีอาชีพซึ่งสอดคล้องกับ ธีระ รุญเจริญ (2548 : คำนำ) ซึ่งได้กล่าวว่าการที่จะดำเนินการบริหารและจัดการศึกษาประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายได้คุณภาพที่พึงประสงค์จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นมืออาชีพอย่างแท้จริงและคุณภาพงานวิชาการก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับ (ฉัตรชัย อรุณนันท์, 2543 ; อ่างถึงใน อนันต์ บุญแต่ง, 2545 : 97) ได้กล่าวว่างานวิชาการเป็นงานดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยตรงโดยครอบคลุมถึงการใช้หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนการวัดผลและประเมินผลการศึกษางานวิชาการดังกล่าวนี้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเป็นอันดับแรกเพราะภารกิจของสถานศึกษาคือการให้บริการทางวิชาการโดยผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการการทำงานร่วมกับครูให้คำแนะนำครูในด้านการเรียนการสอน

อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 15) ซึ่งได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นปัจจัยสำคัญต้องมีการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา เป็นหลักไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ

ทั้งนี้จึงมีความเป็นไปได้ว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานวิชาการนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักและเป็นหัวใจของสถานศึกษาจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับงานวิชาการและบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับคุณภาพงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในระยะที่สอง ดังรายละเอียดดังนี้

4.1 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

4.1.1 ด้านวิสัยทัศน์ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล มีความสามารถกำหนดทิศทางในการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจน กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับยุคสมัย รวมทั้งสภาพแวดล้อมในปัจจุบันด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจในการกำหนดกิจกรรมที่เป็นนวัตกรรมมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานที่มีประสิทธิภาพให้กับองค์กร ให้ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาวิธีการใหม่ ๆ ที่เกิดประโยชน์และคุ้มค่า เพื่อนำองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

4.1.2 ด้านความซื่อสัตย์ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ส่วนรวม และประเทศชาติ ไม่ใช้อำนาจหน้าที่และเวลาทำงานไปทำประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องไม่คล้อยตามหรือชักจูงผู้อื่นไปในทางที่ไม่ดี ประพฤติตนตรงตามที่พูดและคิดเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมมือช่วยเหลือผู้นำผู้อื่นด้วยความเต็มใจ มีความยินดีต่อความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยา มีความละเอียดเกรงกลัวต่อบาป

4.1.3 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความคิดเป็นของตัวเอง มีความสามารถในการใช้สมาธิ ในการพินิจพิเคราะห์ คิดค้นงาน หรือกิจกรรมที่หลากหลายอย่างสรรค์ มองการณ์ไกล ไม่กลัวการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น กล้าดำเนินการสิ่งแปลกใหม่ให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา รวมทั้งการเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อให้เกิดแนวคิดที่แปลกใหม่ในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จเสมอ

4.1.4 ด้านบุคลิกภาพที่ดีผู้บริหารสถานศึกษาที่จะมีบุคลิกภาพที่ดี ต้องมีจิตใจเป็นเบื้องต้น สามารถมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคมได้ทุกสถานการณ์ ผู้บริหารที่ดี ต้องรู้จักสงบเสงี่ยม อดกลั่น ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นผู้นำที่มีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจได้อย่างฉับพลัน ไม่รวนเร เข้ากับบุคคลอื่นได้ง่าย มีวาจาที่แสดงออกเป็นเสน่ห์ให้กับผู้ที่พบเห็น

4.1.5 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการใช้ระบอบประชาธิปไตยเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา เช่น การเปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นร่วมกัน มีการกระจายอำนาจมอบหมายงานให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ตรงตามความรู้ความสามารถ เมื่อเกิดปัญหาเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เมื่อผลงานประสบผลสำเร็จผู้บริหารต้องมีการกล่าวยกย่อง ชมเชย เป็นรางวัลด้านวัตถุหรือจิตใจทุกครั้ง

4.1.6 ด้านคุณธรรมจริยธรรมผู้บริหารต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อม ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ มีความเมตตาและยุติธรรม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทั้งนี้ต้องมีความมั่นคงทางอารมณ์และเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้ใต้บังคับบัญชา สิ่งสำคัญเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา

4.2 แนวการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ

4.2.1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษาควรมีจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนมีความเข้าใจหลักการ จุดมุ่งหมาย ที่ชัดเจนของสถานศึกษาโดยยึดเป็นหลักสำคัญในการจัดกิจกรรม มีการศึกษาวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

4.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษาควรมีการจัดการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความสนใจสภาพความเป็นจริงของผู้เรียน มีการบูรณาการภายในกลุ่มสาระหรือระหว่างกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจ ครูมีการเตรียมแผนการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนจัดทำเอง มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาต้องสนับสนุนอุปกรณ์ หรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.2.3 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษามีการจัดการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง มีประชาธิปไตยในการยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ยอมรับในบทบาทและภารกิจร่วมกัน หลังจากการนิเทศภายในบุคลากรภายในสถานศึกษามี

การสร้างสรรคผลงานที่ส่งเสริมภูมิใจให้กับสถานศึกษา และก็ให้เกิดความภาคภูมิใจในวิชาชีพ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาต่อได้

4.2.4 ด้านการวัดผลประเมินผล สถานศึกษามีการจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมการเรียนตามสภาพจริง โดยสถานศึกษาเปิดโอกาสในการใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดผลประเมินผลผู้เรียนแต่ละชั้นเรียน มีการจัดทำที่สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด สามารถรองรับการประเมินภายในและภายนอกตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ สถานศึกษาจัดส่งบุคลากรทางด้านวิชาการเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นทางการวัดผลประเมินผลในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนคุณภาพงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 ควรมีการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพด้านคุณธรรมจริยธรรมมีการจัดอบรมให้ความรู้เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้สมมติพินิจพิเคราะห์ความคิดอย่างถี่ถ้วนปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ มีความเมตตาและยุติธรรม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อม

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 ควรมีการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการวัดผลประเมินผลมีการจัดอบรมให้ความรู้กับครูผู้สอนเปิดโอกาสในการใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดผลประเมินผลผู้เรียนแต่ละชั้นเรียน มีการจัดทำที่สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา และสามารถรองรับการประเมินภายในและภายนอกตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพให้สูงขึ้นโดยรับการอบรมและศึกษาดูงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ และให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาโดยการจัดการอบรมให้ความรู้กับครูผู้สอนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับชุมชนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้ผลของการวิจัยนี้มีผลสืบเนื่องไปในอนาคตและเพื่อประโยชน์ของการจัดการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับการวิจัยครั้งนี้ อันจะเป็นการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นมืออาชีพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาผู้บริหารให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพต่อไป

